

III

(Andre retsakter)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDENS BESLUTNING

Nr. 84/16/KOL

af 27. april 2016

om ændring for 101. gang af de formelle og materielle regler for statsstøtte, idet der indføres nye retningslinjer for analysen af, om støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, er forenelig med EØS-aftalen [2017/267]

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN (»TILSYNSMYNDIGHEDEN«) HAR —

UNDER HENVISNING til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (»EØS-aftalen«), særlig artikel 61-63 og protokol 26,

UNDER HENVISNING til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol (»tilsyns- og domstolsaftalen«), særlig artikel 24 og artikel 5, stk. 2, litra b),

Som tager følgende i betragtning:

I henhold til artikel 24 i tilsyns- og domstolsaftalen skal Tilsynsmyndigheden sætte EØS-aftalens bestemmelser om statsstøtte i kraft.

I henhold til artikel 5, stk. 2, litra b), i tilsyns- og domstolsaftalen skal Tilsynsmyndigheden udsende meddelelser og retningslinjer om spørgsmål, der er omfattet af EØS-aftalen, hvis de udtrykkeligt er hjemlet i EØS-aftalen eller i tilsyns- og domstolsaftalen, eller hvis Tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt.

Den 20. juni 2014 fremsatte Europa-Kommissionen en meddelelse, der indeholdt »kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked«⁽¹⁾. Meddelelsen finder anvendelse fra den 1. juli 2014 til den 31. december 2020.

Denne meddelelse har også relevans for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

En ensartet anvendelse af EØS-statsstøttereglerne bør sikres i hele Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde i overensstemmelse med målet om ensartethed i EØS-aftalens artikel 1.

Tilsynsmyndigheden skal i henhold til punkt II med overskriften »GENERELT« på side 9 i bilag XV til EØS-aftalen efter høring af Europa-Kommissionen vedtage retsakter, der svarer til dem, som Kommissionen vedtager.

EFTER høring af Europa-Kommissionen, og

EFTER at have hørt EFTA-staterne herom ved brev af 25. januar 2016 —

⁽¹⁾ EUT C 188 af 20.6.2014, s. 4.

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

De materielle regler om statsstøtte ændres, idet der indføres nye retningslinjer for analysen af, om støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse, er forenelig med EØS-aftalen. De nye retningslinjer er vedlagt denne beslutning som bilag og er en integreret del af denne.

Artikel 2

Kun den engelske udgave af beslutningen er autentisk.

Udfærdiget i Bruxelles, den 27. april 2016.

På EFTA-Tilsynsmyndighedens vegne

Sven Erik SVEDMAN

Formand

Frank BÜCHEL

Medlem af kollegiet

—

BILAG

Retningslinjer for analysen af, om statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med EØS-aftalen ⁽¹⁾

INDHOLD

1. Indledning
2. Anvendelsesområde
3. Adgangskriterier
  - 3.1. Projektdefinition
  - 3.2. Fælleseuropæisk interesse
    - 3.2.1. Generelle kumulative kriterier
    - 3.2.2. Generelle positive indikatorer
    - 3.2.3. Særlige kriterier
  - 3.3. Projektets betydning
4. Forenelighedskriterier
  - 4.1. Støttens nødvendighed og proportionalitet
  - 4.2. Forebyggelse af urimelige konkurrencefordrejninger og afvejningstest
  - 4.3. Åbenhed
5. Afsluttende bestemmelser
  - 5.1. Meddelelsespligt
  - 5.2. Efterfølgende evaluering og rapportering
  - 5.3. Ikrafttrædelse, gyldighed og revision

Støtteberettigede omkostninger

1. Indledning

1. I dette kapitel af retningslinjerne vejledes der om vurderingen efter statsstøttere reglerne af offentlig finansiering af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse (i det følgende benævnt »vigtige projekter«).

⁽¹⁾ Disse retningslinjer svarer til Europa-Kommissionens meddelelse om kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked, der blev offentliggjort i den 20. juni 2014 (EUT C 188 af 20.6.2014, s. 4.)

2. Vigtige projekter kan for EØS' industri og økonomi udgøre et meget stort bidrag til den økonomiske vækst, beskæftigelsen og konkurrenceevnen i lyset af deres positive afsmittende virkning på det indre marked og samfundet.
3. Vigtige projekter gør det muligt at samle viden, ekspertise, finansielle ressourcer og økonomiske aktører fra hele EØS, således at man kan afhjælpe store markedssvigt, systemiske svigt og samfundsmæssige udfordringer, som ellers ikke kunne afhjælpes. De er beregnet på at samle den offentlige og private sektor, således at der kan iværksættes store projekter, som giver EØS og borgere i de kontraherende lande betydelige fordele.
4. Vigtige projekter kan være relevante for alle politikker og aktioner, som opfylder fælleseuropæiske mål, især hvad angår Europa 2020-målene ⁽¹⁾, Den Europæiske Unions flagskibsinitiativer og områder, der er centrale for økonomisk vækst, såsom central støtteteknologi ⁽²⁾.
5. Initiativet om modernisering af EU's statsstøttepolitik ⁽³⁾ opfordrer til, at statsstøtte rettes mod mål af fælleseuropæisk interesse i overensstemmelse med prioriteterne i Europa 2020-dagsordenen, således at der kan gøres noget ved markedssvigt eller andre større systemiske svigt, som står i vejen for vækst og beskæftigelse og realiseringen af et integreret, dynamisk og konkurrencedygtigt indre marked. Hvis vigtige projekter skal gennemføres, forudsætter det ofte, at offentlige myndigheder deltager i væsentlig grad, da markedet ellers ikke ville finansiere sådanne projekter. I tilfælde af at offentlig finansiering af sådanne vigtige projekter udgør statsstøtte, fastsættes i denne meddelelse de regler, der skal anvendes, således at det sikres, at de lige vilkår på det indre marked bevares.
6. Moderniseringen af statsstøttereglerne er en god anledning til at ajourføre og samle den eksisterende vejledning i ét dokument, således at den bringes i overensstemmelse med Europa 2020-målene og målene med moderniseringen af statsstøttereglerne og udvides til andre områder, hvor den kunne finde anvendelse. Disse retningslinjer erstatter derfor alle eksisterende bestemmelser om vigtige projekter. På den måde giver disse retningslinjer de kontraherende parter specifik og tværgående vejledning, der har til formål at tilskynde til udvikling af vigtige samarbejdsprojekter, som fremmer fælleseuropæiske interesser.
7. Ifølge EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), kan støtte, der kan fremme virkeliggørelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse betragtes som forenelig med det indre marked. Disse retningslinjer indeholder følgelig vejledning om, hvilke kriterier EFTA-Tilsynsmyndigheden (herefter »Tilsynsmyndigheden«) vil anvende ved vurderingen af statsstøtte til fremme af vigtige projekters gennemførelse. De fastlægger for det første anvendelsesområdet og indeholder desuden en liste over de kriterier, Tilsynsmyndigheden vil anvende til at vurdere arten og vigtigheden af sådanne projekter med henblik på anvendelse af artikel EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b). De redegør dernæst for, hvordan Tilsynsmyndigheden vil vurdere, om offentlig finansiering af vigtige projekter er forenelig med det indre marked i henhold til statsstøttereglerne.
8. Disse retningslinjer udelukker ikke den mulighed, at støtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter også kan anses for at være forenelig med EØS-aftalen på grundlag af andre bestemmelser, især EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra c), og gennemførelsesbestemmelserne hertil. Statsstøttereglerne er blevet moderniseret for at give de kontraherende parter større mulighed for at yde støtte til vigtige projekter, som afhjælper markedssvigt og samhørighedsproblemer i forskellige områder for at fremme bæredygtig vækst og beskæftigelse. Disse bestemmelser tager dog ikke nødvendigvis fuldt ud højde for de vigtige projekters relevans, specificiteter og karakteristika, som kan kræve særlige bestemmelser om støtteberettigelse, forenelighed og procedurer, der behandles i nærværende retningslinjer.

2. Anvendelsesområde

9. Disse retningslinjer finder anvendelse på vigtige projekter i alle økonomiske sektorer.

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen »Europa 2020 — En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst«, KOM(2010) 2020 endelig af 3.3.2010.

⁽²⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »En europæisk strategi for centrale støtteteknologier — En bro til vækst og job«, COM(2012) 341 final af 26.6.2012.

⁽³⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Modernisering af EU's statsstøttepolitik«, COM(2012) 209 final af 8.5.2012.

10. Disse retningslinjer gælder ikke for:
- foranstaltninger, der involverer støtte til kriseramte virksomheder, som omhandlet i rammebestemmelserne for statsstøtte til redning og omstrukturering ⁽¹⁾ eller andre efterfølgende retningslinjer, som ændret eller erstattet
  - foranstaltninger, som involverer støtte til virksomheder, der ikke har efterkommet et krav om tilbagebetaling af støtte, som Tilsynsmyndigheden ved en tidligere afgørelse har erklæret ulovlig og uforenelig med EØS-aftalen
  - støtteforanstaltninger, som på grund af de betingelser, der er knyttet til dem, eller den måde, de finansieres på, i sig selv uundgåeligt medfører en krænkelse af EØS-retten ⁽²⁾, især
    - støtteforanstaltninger, hvor støtten betinges af, at modtageren har sit hovedkontor eller hovedsageligt er etableret i den kontraherende stat
    - støtteforanstaltninger, hvor støtten betinges af, at modtageren gør brug af nationalt producerede varer eller nationale tjenesteydelser
    - støtteforanstaltninger, der begrænser modtagernes mulighed for at udnytte FUI-resultater i andre kontraherende stater.

3. Adgangskriterier

11. Følgende kriterier ligger til grund for fastlæggelsen af, om et projekt er omfattet af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b):

3.1. Projektdefinition

12. Den påtænkte støtte vedrører ét projekt, der er veldefineret for så vidt angår mål og vilkår for gennemførelsen, herunder deltagere og finansiering ⁽³⁾.
13. Tilsynsmyndigheden kan også betragte et »integreret projekt«, dvs. en gruppe individuelle projekter, der indgår i en fælles struktur, en fælles køreplan eller et fælles program, der har samme mål og bygger på en kohærent systemisk tilgang, som støtteberettiget. De enkelte dele af det integrerede projekt kan relatere til forskellige niveauer i forsyningskæden, men skal være komplementære og være en forudsætning for, at det vigtige fælleseuropæiske mål kan opfyldes ⁽⁴⁾.

3.2. Fælleseuropæisk interesse

3.2.1. Generelle kumulative kriterier

14. Projektet skal på en konkret, klar og identificerbar måde bidrage til et eller flere fælleseuropæiske mål og skal have en væsentlig indflydelse på EU's konkurrencedygtighed, på bæredygtig vækst, på sociale udfordringer eller på værdiskabelsen i hele EU.

⁽¹⁾ Rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte ikkefinansielle virksomheder, vedtaget ved afgørelse nr. 321/14/COL (EUT L 271 af 16.10.2015, s. 35, og EØS-tillæg nr. 62 af 15.10.2015, s. 1). Som anført i punkt 23 i disse rammebestemmelser gælder det, at da det er selve virksomhedens overlevelse, der er i fare, kan en kriseramt virksomhed ikke betragtes som et velegnet instrument til at fremme andre politiske mål, før der er skabt sikkerhed for dens levedygtighed.

⁽²⁾ Se f.eks. sag C-156/98, Tyskland mod Kommissionen, EU:C:2000:467, præmis 78, og sag C-333/07, Régie Networks mod Rhone Alpes Bourgogne, EU:C:2008:764, præmis 94-116.

⁽³⁾ To eller flere projekter skal betragtes som ét projekt, hvis de ikke kan adskilles klart fra hinanden, og især hvis der ikke er nogen sandsynlighed for, at de uafhængigt af hinanden vil få teknologisk succes. Støtte til et projekt, som blot fører til en ændring af projektets placering inden for EØS uden at ændre dets art, størrelse eller omfang, vil ikke blive betragtet som foreneligt med aftalen.

⁽⁴⁾ I det følgende omtales et individuelt projekt og et integreret projekt som »projekt«.

15. Projektet skal repræsentere et væsentligt bidrag til de fælleseuropæiske mål, f.eks. ved at være af afgørende betydning for Europa 2020-strategien, det europæiske forskningsrum, den europæiske strategi for centrale støtteteknologier ⁽¹⁾, Europas energistrategi ⁽²⁾, rammen for klima- og energipolitikkerne frem til 2030 ⁽³⁾, den europæiske strategi for energiforsyningsikkerhed ⁽⁴⁾, Europas elektronikstrategi, det transeuropæiske transport- og energinet, Unionens flagskibsinitiativer, såsom Innovation i EU ⁽⁵⁾, den digitale dagsorden for Europa ⁽⁶⁾, et ressourceeffektivt Europa ⁽⁷⁾ eller den integrerede industripolitik for en globaliseret verden ⁽⁸⁾.
16. Projektet skal normalt involvere mere end én kontraherende part ⁽⁹⁾, og dets fordele må ikke være begrænset til de kontraherende parter, der finansierer det, men skal komme en væsentlig del af EU til gode. Fordelene ved projektet skal være klart fastlagt på en konkret og identificerbar måde ⁽¹⁰⁾.
17. Fordelene ved projektet må ikke være begrænset til de pågældende virksomheder eller den pågældende sektor, men skal være af bredere relevans og anvendelse for EU's økonomi eller samfund ved hjælp af positive afsmittende virkninger, som er klart defineret på en konkret og identificerbar måde (f.eks. ved at have systemiske virkninger på flere niveauer af værdikæden eller på markeder i forgående eller efterfølgende omsætningsled eller have alternative anvendelsesmuligheder i andre sektorer eller føre til modalskift).
18. Projektet skal indebære samfinansiering fra støttemodtageren.
19. Projektet skal respektere princippet om udfasning af miljøskadelige subsidier, jf. køreplanen til et ressourceeffektivt Europa ⁽¹¹⁾

3.2.2. Generelle positive indikatorer

20. Ud over de kumulative kriterier i punkt 3.2.1. vil Tilsynsmyndigheden være mere positivt indstillet, hvis:
  - a) projektet er udformet således, at det er muligt for alle interesserede kontraherende stater at deltage under hensyntagen til projektets type, målene med det og finansieringsbehovet
  - b) udformningen af projektet involverer Europa-Kommissionen eller et andet juridisk organ, som Kommissionen har delegeret sine beføjelser til, f.eks. Den Europæiske Investeringsbank

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »En europæisk strategi for centrale støtteteknologier — En bro til vækst og job«, COM(2012) 341 final af 26.6.2012.

⁽²⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Energi 2020 — en strategi for konkurrencedygtig, bæredygtig og sikker energi«, KOM(2010) 639 endelig af 10.11.2010.

⁽³⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Politikramme for klima- og energipolitikken i perioden 2020-2030«, (COM(2014) 15 final) af 22.1.2014.

⁽⁴⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet »Europæisk strategi for energiforsyningsikkerhed«, COM(2014) 330 final af 28.5.2014.

⁽⁵⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Flagskibsinitiativ — Innovation i EU«, KOM(2010) 546 endelig af 6.10.2010.

⁽⁶⁾ Meddelelse fra Europa-Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »En digital dagsorden for Europa«, KOM(2010) 245 endelig af 26.8.2010, som anerkendt i beslutning fra det 37. møde i Det Blandede EØS-parlamentarikerudvalg den 26. oktober 2011.

⁽⁷⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — »Flagskibsinitiativet — Et ressourceeffektivt Europa under Europa 2020-strategien«, KOM(2011) 21 af 26.1.2011.

⁽⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »En integreret industripolitik for en globaliseret verden — Fokus på konkurrenceevne og bæredygtighed«, KOM(2010) 614 endelig af 28.10.2010.

⁽⁹⁾ Med undtagelse af indbyrdes forbundne forskningsinfrastrukturer og TEN-T-projekter, der er af grundlæggende tværnational betydning, fordi de er en del af et fysisk forbundet tværnationalt netværk eller er væsentlige for at øge trafikstyringen på tværs af grænser eller interoperabiliteten.

⁽¹⁰⁾ Det forhold, at projektet udføres af virksomheder i forskellige lande, eller at forskningsinfrastrukturen efterfølgende benyttes af virksomheder, der er etableret i forskellige EØS-medlemsstater, er ikke tilstrækkeligt til, at et projekt kan betragtes som et vigtigt projekt. Domstolen har bekræftet, at et projekt kan betragtes som værende af fælleseuropæisk interesse, når det udgør en del af et transnationalt europæisk program, hvortil en række EØS-medlemsstaters regeringer yder støtte i fællesskab, eller når det skyldes en række EØS-medlemsstaters fælles indsats for at bekæmpe en fælles trussel. Forenede sager 62/87 og 72/87, *Exécutif régional wallon og SA Glaverbel mod Kommissionen*, EU:C:1988:132, præmis 22-23.

⁽¹¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget »Køreplan til et ressourceeffektivt Europa«, KOM(2011) 571 endelig af 20.9.2011.

- c) udvælgelsen af projektet involverer Europa-Kommissionen eller et andet juridisk organ, som Kommissionen har delegeret sine beføjelser til, forudsat at dette organ til dette formål fungerer som gennemførelsesstruktur
- d) projektets forvaltningsstruktur involverer Europa-Kommissionen — eller et andet juridisk organ, som Kommissionen har delegeret sine beføjelser til — og flere kontraherende stater
- e) projekter involverer væsentlige samarbejdsrelationer hvad angår antal partnere, organisationer fra forskellige involverede sektorer eller virksomheder af forskellig størrelse
- f) projektet indebærer samfinansiering fra en EFTA- eller en EU-fond ⁽¹⁾.

3.2.3. Særlige kriterier

- 21. F&U&I-projekter skal være af væsentlig innovativ natur eller give en væsentlig værditilvækst med hensyn til F&U&I set i lyset af den pågældende sektor.
- 22. Projekter, der indebærer industriel anvendelse, skal gøre det muligt at udvikle et nyt produkt eller en ny tjeneste med højt forsknings- eller innovationsindhold og/eller at indføre en fundamentalt innovativ produktionsproces. Regelmæssige ajourføringer uden en innovativ dimension af eksisterende faciliteter og udvikling af nye versioner af eksisterende produkter kan ikke regnes for vigtige projekter.
- 23. Miljø-, energi- eller transportprojekter skal enten være af stor betydning for EU's miljøstrategi, energistrategi, herunder energiforsyningsikkerhed, eller transportstrategi eller bidrage væsentligt til det indre marked, herunder, men ikke begrænset til disse specifikke sektorer.

3.3. Projektets betydning

- 24. Et projekt skal for at kunne betegnes som et vigtigt projekt have stor kvantitativ eller kvalitativ betydning. Det skal enten være særligt stort i størrelse eller anvendelse og/eller indebære en meget betydelig teknologisk eller finansiell risiko.

4. Forenelighedskriterier

- 25. Når Tilsynsmyndigheden vurderer, om støtte til fremme af gennemførelsen af et vigtigt projekt er forenelig med EØS-aftalen i henhold til aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), tager den nedenstående kriterier i betragtning ⁽²⁾.
- 26. Tilsynsmyndigheden foretager en afvejningstest for at vurdere, om de forventede positive virkninger opvejer de eventuelle negative virkninger, som beskrevet nedenfor.
- 27. I lyset af projektets karakter kan Tilsynsmyndigheden gå ud fra, at der må formodes at foreligge markedssvigt eller andre systemiske svigt samt et bidrag til en fælleseuropæisk interesse, hvis projektet opfylder de angivne kriterier for støtteberettigelse i punkt 3.

4.1. Støttens nødvendighed og proportionalitet

- 28. Støtten må ikke gå til dækning af omkostninger ved et projekt, som virksomheden under alle omstændigheder ville have iværksat, eller til kompensation for den normale forretningsmæssige risiko ved en økonomisk aktivitet. Uden støtten bør gennemførelsen af projektet være umulig, eller projektet bør kun kunne gennemføres i mindre størrelse eller omfang eller på en anden måde, som ville begrænse de forventede fordele betydeligt ⁽³⁾. En given støtte betragtes kun som proportional, hvis samme resultat ikke ville kunne opnås med mindre støtte.

⁽¹⁾ EFTA- eller EU-finansiering, der forvaltes centralt af de institutioner, forvaltningsorganer, fællesforetagender eller andre organer i EØS eller EU, som ikke er direkte eller indirekte under de kontraherende staters kontrol, udgør ikke statsstøtte.

⁽²⁾ Ifølge gældende retspraksis har Tilsynsmyndigheden en skønsbeføjelse med hensyn til at vurdere, om vigtige projekter er forenelige med det indre marked. Forenede sager 62/87 og 72/87, Exécutif régional wallon og SA Glaverbel mod Kommissionen, Sml. 1988, s. 1573, præmis 21.

⁽³⁾ Støtteanmodningen skal indgives inden projektets påbegyndelse, som enten er påbegyndelsen af anlægsarbejdet som følge af investeringen, eller det første bindende tilsagn om køb af udstyr eller indgåelse af andre forpligtelser, som gør investeringen irreversibel, alt efter hvad der indtræffer først. Køb af grunde og forberedende arbejde såsom indhentning af tilladelser og indledende gennemførelsesundersøgelser betragtes ikke som en påbegyndelse af projektet.

29. Medkontrahenten skal give Tilsynsmyndigheden alle relevante oplysninger om det projekt, der ønskes støtte til, samt en nøje beskrivelse af et kontrafaktisk scenario, hvor ingen kontraherende stat yder støtte. Det kontrafaktiske scenario kan bestå i, at der ikke findes et alternativt projekt, eller i et klart defineret og tilstrækkeligt forudsigeligt alternativt projekt, som støttemodtageren har med i sine interne overvejelser, og det kan vedrøre et alternativt projekt, som helt eller delvist gennemføres uden for EU.
30. Hvis der ikke findes et alternativt projekt, vil Tilsynsmyndigheden undersøge, om støttebeløbet overstiger det niveau, der er nødvendigt, for at det støttemodtagende projekt er tilstrækkeligt rentabelt, f.eks. ved at gøre det muligt at opnå et internt afkast svarende det sektor- eller virksomhedsspecifikke benchmark eller kritiske afkast. Det afkast, støttemodtageren normalt kræver i forbindelse med andre investeringsprojekter af lignende art, støttemodtagerens generelle kapitalomkostninger eller det afkast, der ses generelt i den pågældende sektor, kan også benyttes til dette formål. Der skal tages hensyn til alle relevante forventede omkostninger og fordele i hele projektets levetid.
31. Det maksimale støtteniveau fastsættes på grundlag af det konstaterede finansieringsbehov i forhold til de støtteberettigede omkostninger. Hvis det ifølge analysen af finansieringsbehovet er berettiget, kan støtteintensiteten nå op på 100 % af de støtteberettigede udgifter. Ved finansieringsbehov forstås forskellen mellem de positive og negative pengestrømme i investeringens levetid tilbagediskonteret til deres aktuelle værdi på grundlag af en hensigtsmæssig diskonteringsfaktor, der afspejler hvilket afkast der er nødvendigt for, at støttemodtageren kan gennemføre projektet, navnlig i lyset af de involverede risici. De støtteberettigede omkostninger er beskrevet i bilaget ⁽¹⁾.
32. Hvis det fremgår af f.eks. interne virksomhedspapirer, at støttemodtageren står over for et klart valg mellem at gennemføre enten et projekt, hvortil der ydes støtte, eller et alternativt projekt, hvortil der ikke ydes støtte, sammenligner Tilsynsmyndigheden den forventede netto nutidsværdi af investeringen i det støttede projekt og det kontrafaktiske projekt, idet der tages hensyn til sandsynligheden for, at de forskellige forretningsscenarier opstår.
33. Tilsynsmyndigheden vil i sin analyse tage følgende forhold i betragtning:
- a) beskrivelse af den tilsigtede ændring: den adfærdsændring, som statsstøtten forventes at medføre, dvs. at den kontraherende stat skal præcisere nøje, om et nyt projekt bliver påbegyndt, eller om projektets størrelse, omfang eller tempo forbedres. Adfærdsændringen skal identificeres ved at sammenligne, hvad der er det forventede resultat og det forventede omfang af aktiviteten med og uden støtten. Forskellen mellem de to scenarier viser, om støtteforanstaltningen har en positiv indvirkning, samt om den har en tilskyndelsesvirkning
  - b) Rentabilitet: hvis et projekt ikke i sig selv vil være tilstrækkeligt rentabelt for en privat virksomhed, men det ville skabe store fordele for samfundet, er det sandsynligt, at støtten har en tilskyndelsesvirkning.
34. For at tackle faktiske eller mulige direkte eller indirekte fordrejninger af den internationale samhandel kan Tilsynsmyndigheden tage hensyn til det forhold, at konkurrenter uden for EØS — direkte eller indirekte — har modtaget (inden for de seneste tre år) eller vil modtage støtte med en tilsvarende intensitet for lignende projekter. Hvis det er sandsynligt, at fordrejninger af den internationale samhandel vil forekomme efter mere end tre år som følge af den pågældende sektors særlige karakteristika, kan referenceperioden dog forlænges tilsvarende. Hvis det overhovedet er muligt, forelægger den pågældende kontraherende stat Tilsynsmyndigheden tilstrækkelige oplysninger til, at den kan vurdere situationen, især behovet for at tage hensyn til tredjelandskonkurrentens konkurrencefordel. Hvis Tilsynsmyndigheden ikke har dokumentation for den tildelte eller påtænkte støtte, kan den også basere sin afgørelse på indicier.
35. Ved indsamling af dokumentation kan Tilsynsmyndigheden udøve sine undersøgelsesbeføjelser ⁽²⁾.

⁽¹⁾ I tilfælde af et integreret projekt skal de støtteberettigede omkostninger beskrives nærmere for hvert enkelt projekt.

⁽²⁾ Se artikel 1, stk. 3, i Rådets forordning (EU) nr. 734/2013 af 22. juli 2013 om ændring af forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelse af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 204 af 31.7.2013, s. 15). På tidspunktet for vedtagelsen af disse retningslinjer i betragtning med hensyn til forordning (EU) nr. 734/2013 blev indarbejdet i EØS-aftalen. Forordning (EF) nr. 659/1999 blev indarbejdet i EØS-aftalen ved afgørelse truffet af Det Blandede EØS-udvalg nr. 164/2001 (EUT L 65 af 7.3.2002, s. 46, og EØS-tillæg nr. 13 af 7.3.2002, s. 26).

36. Valget af støtteinstrument skal foretages under hensyntagen til det markedssvigt eller andre større systemiske svigt, der søges afhjulpet. Hvis det underliggende problem f.eks. er manglende adgang til finansiering, bør de kontraherende parter normalt søge at yde likviditetsstøtte, så som lån eller garantier⁽¹⁾. Hvis det også er nødvendigt at støtte virksomheden med en vis grad af risikodeling, vil et tilbagebetalingspligtigt forskud normalt være det foretrukne støtteinstrument. Tilbagebetalingspligtige støtteinstrumenter vil generelt blive anset som en positiv indikator.
37. Der skal tages højde for målene for energisikkerhed og energieffektivitet i analysen.
38. Tilsynsmyndigheden vil se mere positivt på projekter, hvortil støttemodtagerne eller uafhængige private investorer selv bidrager væsentligt. Bidrag i form af materielle og immaterielle aktiver samt grunde beregnes til markedspris.
39. Udvælgelsen af støttemodtagere gennem et konkurrencepræget, gennemsigtigt og ikkediskriminerende udbud vil blive betraget som en positiv indikator.

4.2. Forebyggelse af urimelige konkurrencefordrejninger og afvejningstest

40. Den kontraherende stat bør fremlægge dokumentation for, at den foreslåede støtteforanstaltning udgør det rette politiske instrument til at tjene formålet med projektet. En støtteforanstaltning vil ikke blive anset for hensigtsmæssig, hvis det samme resultat kan opnås med mindre fordrejende politiske instrumenter eller støtteforanstaltninger.
41. For at støtten kan anses for at være forenelig med det indre marked, skal de negative konsekvenser af støtteforanstaltningen i form af fordrejning af konkurrencen og påvirkning af samhandelen mellem de kontraherende stater være begrænset og opvejes af støttens positive virkninger i kraft af bidraget til målet af fælleseuropæisk interesse.
42. Når Tilsynsmyndigheden vurderer støtteforanstaltningens negative virkninger, koncentrerer den analysen på støttens forventede indvirkning på konkurrencen mellem virksomheder på de pågældende produktmarkeder, inklusive markeder i forudgående og efterfølgende led, og risikoen for overkapacitet.
43. Tilsynsmyndigheden vurderer risikoen for markedsafskærmning og markedsdominans, især i tilfælde af mangel på eller begrænset udbredelse af forskningsresultater. Projekter, som indebærer anlæg af infrastruktur⁽²⁾, skal sikre åben og ikkediskriminerende adgang til infrastrukturen og ikkediskriminerende prissætning⁽³⁾.
44. Tilsynsmyndigheden vurderer de mulige negative virkninger for handelen, herunder den risiko for et støttekapløb mellem de kontraherende stater, der kan opstå, især med hensyn til valg af placering.

4.3. Åbenhed

45. De kontraherende stater skal sikre, at følgende oplysninger offentliggøres på et samlet websted om statsstøtte på nationalt eller regionalt niveau:
  - a) den fulde ordlyd af støtteforanstaltningen og dens gennemførelsesbestemmelser eller et link dertil
  - b) navnet på de støtteydende myndigheder
  - c) navnet den enkelte støttemodtager, hvilken form for støtte og hvilket beløb der ydes til den enkelte støttemodtager, datoen for støttetildeling, hvilken slags virksomhed (SMV/stor virksomhed) der er tale om, navnet på den region, den støttemodtagende virksomhed ligger i (på NUTS II-niveau), og den vigtigste økonomiske sektor, hvori den støttemodtagende virksomhed har sine aktiviteter (på NACE-gruppeniveau)⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Støtte i form af garantier skal være tidsbegrænset, og ved støtte i form af lån skal der fastsættes tilbagebetalingsperioder.

⁽²⁾ Det skal af hensyn til klarheden præciseres, at pilotlinjer ikke betragtes som infrastruktur.

⁽³⁾ Hvis projektet involverer en energiinfrastruktur, er det underlagt pris- og adgangsreglerne og kravene om adskillelse i overensstemmelse med lovgivningen om det indre marked.

⁽⁴⁾ Med undtagelse af forretningshemmeligheder og andre fortrolige oplysninger i behørigt begrundede tilfælde og med forbehold af Tilsynsmyndighedens godkendelse (kapitlet om tavshedspligt i statsstøttebeslutninger, afgørelse nr. 15/04/KOL som offentliggjort i EUT L 154 af 8.6.2006, s. 27, og EØS-tillæg nr. 29 af 8.6.2006, s. 1).

46. Individuel støtte på under 500 000 EUR kan fritages fra dette krav. Disse oplysninger skal offentliggøres, efter at afgørelsen om at yde støtte er truffet, og de skal opbevares i mindst 10 år og være tilgængelige for offentligheden uden restriktioner ⁽¹⁾. De kontraherende parter vil ikke være forpligtet til at forelægge ovennævnte oplysninger før den 1. juli 2016.

5. Afsluttende bestemmelser

5.1. Meddelelsespligt

47. I henhold til artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol skal de kontraherende parter på forhånd underrette Tilsynsmyndigheden om enhver plan om at yde støtte eller ændre statsstøtte, herunder støtte til vigtige projekter.

48. Kontraherende stater, som deltager i det samme vigtige projekter, opfordres til så vidt muligt at indgive en fælles anmeldelse til Tilsynsmyndigheden.

5.2. Efterfølgende evaluering og rapportering

49. Gennemførelsen af projektet skal være genstand for regelmæssig rapportering. Tilsynsmyndigheden kan eventuelt anmode om, at der foretages en efterfølgende evaluering.

5.3. Ikrafttrædelse, gyldighed og revision

50. Disse retningslinjer vil blive anvendt fra datoen for vedtagelsen indtil den 31. december 2020.

51. Tilsynsmyndigheden vil anvende principperne i disse retningslinjer på alle anmeldte støtteprojekter, som den skal træffe afgørelsen om, efter at retningslinjerne er offentliggjort på Tilsynsmyndighedens websted, også selv om projekterne blev anmeldt før dette tidspunkt.

52. I tilfælde af uanmeldt støtte anvender Tilsynsmyndigheden disse retningslinjer, hvis støtten er ydet efter deres ikrafttrædelse, mens den i alle andre tilfælde anvender de regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor støtten blev ydet, jf. kapitlet i anden del af retningslinjerne for statsstøtte om fastlæggelse af reglerne for vurdering af ulovlig støtte ⁽²⁾.

53. Tilsynsmyndigheden kan beslutte at ændre disse retningslinjer på et hvilket som helst tidspunkt, hvis det skulle vise sig nødvendigt af konkurrencepolitiske årsager eller af hensyn til andre politikker og internationale forpligtelser eller af anden gyldig grund.

⁽¹⁾ Oplysningerne skal offentliggøres senest seks måneder fra datoen for støttetildelingen. I tilfælde af ulovlig støtte skal de kontraherende stater efterfølgende sikre offentliggørelse af disse oplysninger og senest seks måneder fra datoen for Tilsynsmyndighedens afgørelse. Oplysningerne skal foreligge i et format, som gør det muligt at søge og hente data og offentliggøre dem på internettet, f.eks. i CSV- eller XML-format.

⁽²⁾ Beslutning nr. 154/07/KOL (EUT L 73 af 19.3.2009, s. 23, og EØS-tillæg nr. 15 af 19.3.2009, s. 1).

Tillæg

Støtteberettigede omkostninger

- a) Feasibilityundersøgelser, herunder forberedende tekniske undersøgelser, og omkostninger til indhentning af de tilladelser, der er nødvendige for at gennemføre projektet.
- b) Omkostninger til instrumenter og udstyr (herunder installationer og transportkøretøjer) i det omfang og i den periode disse anvendes til projektet. Hvis instrumenterne og udstyret ikke anvendes til projektet i hele deres livscyklus, anses kun de afskrivningsomkostninger, der svarer til projektets varighed og beregnes på grundlag af god regnskabspraksis, for støtteberettigede.
- c) Omkostninger til erhvervelse (eller opførelse) af bygninger, infrastruktur og grunde i det omfang og i den periode disse anvendes til projektet. Hvis disse omkostninger fastlægges ud fra den kommercielle overførselsværdi eller de faktiske afholdte kapitalomkostninger i modsætning til afskrivningsomkostningerne, skal restværdien af grunden, bygningerne eller infrastrukturen fratrækkes finansierungsbehovet enten før eller efter.
- d) Omkostninger til andre materialer, forsyninger og lignende produkter, som er nødvendige for projektet.
- e) omkostninger ved udtagning, validering og beskyttelse af patenter og andre immaterielle aktiver. Omkostninger til kontraktforskning og køb eller licensering af teknisk viden og patenter fra eksterne kilder på armslængdevilkår samt omkostninger til konsulentbistand og tilsvarende tjenester, som udelukkende anvendes til projektet.
- f) Omkostninger til personale og administration (inklusive indirekte omkostninger), som følger umiddelbart af F&U&I-aktiviteter, herunder de F&U&I-aktiviteter, der vedrører den første erhvervsmæssige anvendelse ⁽¹⁾, eller i tilfælde af et infrastrukturprojekt, omkostninger, der er påløbet i løbet af opførelsen af infrastruktur.
- g) Kapital- og driftsomkostninger (CAPEX og OPEX), hvis der er tale om støtte til et projekt vedrørende første industrielle anvendelse, forudsat at den industrielle anvendelse sker i forlængelse af en F&U&I-aktivitet ⁽²⁾ og i sig selv indeholder en meget vigtig F&U&I-komponent, der udgør en integrerende del, der er nødvendig for en vellykket gennemførelse af projektet. Driftsomkostningerne skal have tilknytning til en sådan projektkomponent.
- h) Andre omkostninger kan også blive godkendt, hvis det skønnes berettiget, og hvis de er uløseligt knyttet til gennemførelsen af projektet, med undtagelse af de driftsomkostninger der ikke er dækket af litra g).

⁽¹⁾ Ved første erhvervsmæssige anvendelse forstås opskalering af pilotfaciliteter eller det første udstyr og de første faciliteter, der dækker trinene efter pilotlinjen, herunder pilotfasen, men hverken masseproduktion eller kommercielle aktiviteter.

⁽²⁾ Den enhed, der varetager den første industrielle anvendelse, behøver ikke at være den samme enhed som den, der udførte F&U&I-aktiviteten, så længe førstnævnte erhverver retten til at anvende resultaterne fra førnævnte F&U&I-aktivitet, og både F&U&I-aktiviteten og den første industrielle anvendelse begge er omfattet af projektet og anmeldes sammen.